

На основу члана 35. став 10. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/2009 и 81/2009) и члана 37. тачка 6. Статута града Ниша ("Службени лист града Ниша", бр. 88/2008),

Скупштина града Ниша, на седници од _____ године, донела је

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ **меморијалног парка** **"Војничког гробља"** **на Делијском Вису у Нишу**

А. УВОД

1. Повод, разлог и циљ израде плана

Изради Плана детаљне регулације меморијалног парка "Војничког гробља" на Делијском Вису у Нишу (у даљем тексту: План), приступа се на основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације меморијалног парка "Војничког гробља" на Делијском Вису у Нишу ("Службени лист града Ниша", бр. 57/2009) коју је донео Градоначелник града Ниша дана 28.07.2009. године на бази Програма уређивања грађевинског земљишта и изградње са финансијским планом за 2009. годину, поглавље 5., тачка 8. и иницијативе Управе за планирање и изградњу Града Ниша бр. 539/2009 од 25.06.2009. године, верификованом на седници Комисије за планове града Ниша, од 07.07.2009. године.

Разлог израде Плана је дефинисање правила уређења простора и правила грађења објеката у обухвату Плана, очување споменичког комплекса, уређење парковске површине у циљу унапређења и обогаћивања слике предметног комплекса уз привођење простора намени.

Основни циљ планске интервенције представља разрада подручја за које је Генералним планом Ниша 1995-2010 ("Службени лист града Ниша", бр. 13/95, 2/2002, 41/2004 и 51/2007) (у даљем тексту Генерални план) предвиђена израда плана детаљне регулације. Овим планом се у оквиру захвата одређује и разграничава земљиште јавне намене, одређује начин његовог коришћења, дају нивелациона решења и правила регулације и парцелације. Дефинисање земљишта јавне намене се врши ради спровођења истраживања са циљем евидентирања гробних места. Поред тога, треба санирати и конзервирати постојећа спомен-обележја српског, аустро-угарско-немачког и енглеског гробља. Такође, потребно је обједињавање простора меморијалног парка са заједничком спомен капелом, платоима и уређеном парковском површином, која употпуњује меморијалне садржаје.

2. Правни и плански основ

Правни основ за израду Плана садржан је у Закону о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/2009 и 81/2009) Правилнику о садржини, начину израде, начину вршења стручне контроле урбанистичког плана, као и условима и начину стављања плана на јавни увид ("Службени гласник РС", бр. 12/2004), Статуту града Ниша ("Службени лист града Ниша", бр. 88/2008) и Одлуци о изради Плана детаљне регулације меморијалног парка "Војничког гробља" на Делијском Вису у Нишу ("Службени лист града Ниша", бр. 57/09).

Плански основ за израду и доношење Плана садржан је у Генералном плану Ниша 1995 - 2010. год. ("Службени лист града Ниша", бр. 13/95, 2/2002, 41/2004 и 51/2007), (у даљем тексту: Генерални план).

3. Историјат подручја

На подручју Делијског Виса почело се са сахрањивањем током балканских ратова 1912. а нарочито 1913. године, када је Ниш био седиште Врховне војне команде. Гробље је, међутим, основано на почетку Првог светског рата, када је Ниш, од јула 1914. године, до октобра 1915. био ратна престоница Србије. Део простора у подножју Делијског Виса, обезбеђен је за сахрањивање умрлих ратника од рана и тифуса у Војној болници 1914. и 1915. и по ослобођењу Ниша 1918. године. По завршетку рата овај простор је 1919. године уређен за сахрањивање ратника и војних лица. Подигнута је велика улазна капија са славолуком на коме је био исписан назив: „Српско војно гробље“. Гробље је тада окружено оградом. Од капије према југоистоку водила је главна пијететна стаза. Обухватало је површину од преко пет хектара.

Сматра се да је у периоду 1914-18. године, на нишком војном гробљу, покопано преко 2.500 ратника. Интензивно се на овом гробљу сахрањивало и у периоду између два светска рата. После Другог светског рата овде су покопани посмртни остаци палих бораца НОБ-а из периода 1944-45. Сахрањивање је обустављено 1956. године, када је гробље ушло у састав војне касарне. Српско ратно гробље је 1989. године проглашено за културно добро – споменик културе.

У оквиру комплекса српског гробља подигнута је спомен пирамида аустро-угарско-немачким војницима.

Војно гробље британског Комонвелта се налази, такође, у комплексу Војничког гробља. Простире се на површини од око 300м², ограђено је каменом парапетном оградом, са спомеником у облику крста у средишњем делу комплекса. Спомеником културе проглашено је 1983. године.

Б. САДРЖАЈ ПЛАНА

1. ГРАНИЦА ПЛАНА И ОБУХВАТ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

Планом се разрађује подручје површине 1.24 ha. Границе подручја су регулације постојећих (изведених) саобраћајница: јужна регулација ул. Милунке Савић, западна регулација ул. Француске, северна регулација ул. Вељка Петровића и источна регулација постојеће пешачке комуникације са запада.

Грађевинско подручје обухваћено планом налази се у КО Ниш – Бубањ, унутар следеће границе: са севера - јужна регулација улице Милунке Савић; са истока - западна регулација улице Француске; са југа - северна регулација улице Вељка Петровића и са запада - источна регулација пешачке комуникације правцем север-југ и окретнице ул. Вељка Петровића.

Грађевинско подручје представља цело подручје обухваћено Планом, односно граница грађевинског подручја се поклапа са границом Плана. Површина грађевинског подручја износи 1.24 ha.

2. ПОДЕЛА ПРОСТОРА НА ПОСЕБНЕ ЦЕЛИНЕ И ЗОНЕ

Подручје обухваћено Планом обухвата две подцелине:

Подцелина А – меморијални парк;

Подцелина Б – парковска површина.

Табела 1: Подела подручја плана на подцелине

Комплекс, урб. подцелина, блокови (брuto површина)	Површина (хектара)	% урбан. целине	% плана
ПОВРШИНА ПЛАНА	1.24		100
А	0.44	100	35.5
A1	0.038	8.6	3.1
A2	0.369	83.9	29.7
A3	0.033	7.5	2.7
Б	0.80	100	64.5

Подручје плана детаљне регулације чине две подцелине: **А** - подцелина меморијалног парка са спомен обележјима енглеске, аустро-угарско-немачке и српске војске у источном делу плана и **Б** - подцелина парковске површине са заједничким садржајима у западном делу плана.

Подцелина А (0.44 ха) је меморијалног карактера са постојећим спомен обележјима енглеске, аустро-угарско-немачке и српске војске. Поред постојећих садржаја меморијалног карактера, у оквиру ове подцелине планирани су следећи садржаји: заједнички улаз у комплекс са источне стране, спомен капела, простори за јавно окупљање посетилаца и њихово упознавање са карактером комплекса, лапидаријум на западној граници подцелине (од постојећих спомен плоча) и др. спомен ознаке (површине са именима сахрањених војника, бројем и годином погибје, историјатом). У оквиру ове подцелине планирано је формирање и заједничке спомен капеле сва три народа. Због значаја појединих делова подцелине А, било је неопходно издвојити:

A1 – енглеско спомен-обележје (споменик културе проглашен 1983. године)

A2 – српско и аустро-угарско-немачко спомен-обележје са припадајућим површинама (српско војно гробље проглашено за споменик културе 1986. године)

A3 – планирани лапидаријум српске војске.

Подцелина Б (0.80 ха) је парковска површина која прати и употпуњује меморијални карактер подцелине А. Природна конфигурација терена је у благом паду према северу, што је искоришћено за формирање каскадних нивоа у функцији пешачких комуникација односно каскада за седење. Поред тога, планирано је да се нагиб терена искористи за формирање амфитеатралног простора и мањих платоа за одмор посетиоца на различитим просторним нивоима. Различити нивои су повезани рампама, чиме је омогућено кретање старијих лица и инвалида. Парковску површину је неопходно опремити адекватним урбаним мобилијаром и

формирати заштитни зелени појас око читавог комплекса. У зависности од пешачких праваца, планиране стазе ће бити ширине 1.5 до 3.5м, са проширењима и одмориштима декоративно обрађеним, а на ивичним деловима, проширења се могу допунити цветним перголама. Неопходно је створити засену и одморишта за старије посетиоце, формирањем групација високог дрвећа, дрвореда и различитих типова пергола.

Пре привођења намени комплекса Војничког гробља, неопходно је извршити археолошка испитивања посматраног комплекса као и ширег подручја (укључити и слободне просторе комплекса објекта вишепородичног становања). Коначно уређење комплекса зависи од резултата истраживања.

3. НАМЕНА ЗЕМЉИШТА

Намена земљишта је утврђена по подцелинама.

Табела 2: Намена земљишта на подручју плана.

Намена површина	Површина (ха)
ПОВРШИНА ПЛАНА	1.24
А - Меморијални парк	0.44
A1- енглеско спомен обележје	0.038
A2 - спомен обележја српске и аустроугарске војске са припадајућим површинама	0.369
A3 - лапидаријум	0.033
Б – Парковска површина	0.80

Земљиште унутар комплекса представља градско грађевинско земљиште јавне намене.

Границе грађевинских парцела за јавне намене, дефинисане овим Планом, не могу се мењати и приказане су на графичком приказу: "Површине јавне и остале намене", Р 1:500 (лист бр. 6).

Табела 3: Попис грађевинских парцела јавне намене.

Попис парцела	
	Катастарске парцеле (целе)
К.О. Ниш-Бубањ	6547/2, 6546/6, 6574
	Катастарске парцеле (делови)
К.О. Ниш-Бубањ	6517, 6518, 6546/1, 6547/1, 6575

Напомена: У случају неподударности овог списка са графичким прилогом: "Површине јавне и остале намене", Р 1:500 (лист бр. 6), важи прилог.

Планиране регулационе линије дате су у односу на осовине саобраћајница или у односу на постојеће границе парцела. Осовине саобраћајница дефинисане су координатама осовинских тачака чији је списак дат на графичком приказу.

4. РЕГУЛАЦИОНЕ ЛИНИЈЕ УЛИЦА И ЈАВНИХ ПОВРШИНА И ГРАЂЕВИНСКЕ ЛИНИЈЕ

Регулационе линије улица и јавних површина и грађевинске линије са елементима за обележавање на геодетској подлози дефинисане су графички и аналитички у оквиру графичког прилога: "Саобраћајнице са регулационим, нивелационим и аналитичко-геодетским елементима", Р 1:500 (лист бр. 7).

5. НИВЕЛАЦИОНЕ КОТЕ УЛИЦА И ЈАВНИХ ПОВРШИНА

Нивелационе коте улица и јавних површина (нивелациони план) дефинисане су у оквиру графичког прилога: "Саобраћајнице са регулационим, нивелационим и аналитичко-геодетским елементима" Р 1:500 (лист бр. 7).

6. ТРАСЕ, КОРИДОРИ И КАПАЦИТЕТИ ЗА САОБРАЋАЈНУ, ЕНЕРГЕТСКУ, КОМУНАЛНУ И ДРУГУ ИНФРАСТРУКТУРУ

6.1. Саобраћајна инфраструктура

Регулација мрежа саобраћајних површина

У саобраћајном погледу предметни план је ослоњен на следеће саобраћајнице: Улицу Милунке Савић на северу, Улицу Француску на истоку и Улицу Вељка Петровића на југу. Ове саобраћајнице нису унутар захвата плана.

Пешачки саобраћај је предвиђен на пешачким стазама - тротоарима и унутар комплекса Војничког гробља.

Бициклистички саобраћај ће се одвијати на коловозним површинама са осталим учесницима у саобраћају према општим правилима кретања у саобраћају.

За кретање хендикепираних лица обезбеђују се услови који су прописани Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица ("Сл. гласник РС", бр. 18/97).

Паркирање се не предвиђа на простору комплекса Војничког гробља, због значаја и система заштите коју поседује овај комплекс. При већим посетама меморијалног парка, могу се користити паркинзи вишепородичних објеката.

6.2. Електроенергетска мрежа

У захвату плана не постоје електроенергетски објекти. У просторима северно и јужно од захвата плана (стамбени комплекси) изграђене су следеће трафостанице 10/0,4 kV :

- ТС "Француска ", типа "зидана", снаге 2 x 630 kVA,
- ТС "Француска ", типа "зидана", снаге 2 x 630 kVA, које су повезане на дистрибутивну 10 kV-ну мрежу кабловским водовима 10 kV, који су положени у регулационим ширинама саобраћајница. Уз источну и северну границу захвата разраде положени су кабловски водови 10 kV. Поред ових водова у захвату Плана или уз границу Плана изграђена је ваздушна мрежа 0,4 kV. У ободним улицама је изведено улично осветљење.

Прикључивање објекта капеле, амфитеатра и инсталација осветљења извешће се из трафостанице 10/0,4 kV "Француска", а према условима "Електродистрибуције" Ниш.

Инсталацију осветљења комплекса извести тако да задовољи функционалне и естетске захтеве комплекса. Дозвољава се пројектанту инсталација осветљења комплекса избор типа светиљки и траса каблова.

6.3. Телефонска мрежа

У налеглим просторима је изграђена приступна мрежа истуреног комутационог степена "Делијски Вис". Иста је изведена као кабловска. У захвату Плана не постоје инсталације телефонске мреже.

За потребе комплекса не треба обезбеђивати телефонске прикључке.

6.4. Топловодна мрежа

Објекти у налеглим просторима снабдевају се топлотном енергијом из топоводне мреже топлане "Криви Вир".

Топловодна мрежа је изведена у западном дела пешачке саобраћајнице, јужном тротоару улице Вељка Петровића и северном тротоару улице Милунке Савић.

Објекти у комплексу се неће прикључивати на топоводну мрежу.

6.5. Водоводна мрежа

Водоводна мрежа је изведена у ободним саобраћајницама на следећи начин:

Дуж Француске улице цевовод ПЕ ДН110мм и главни довод до резервоара Делијски вис 1, ДЦИ Ø600мм;

Дуж улице Милунке Савић цевовод ПЕ ДН200мм;

Дуж улице Вељка Петровића цевовод АЦ Ø200мм и

Дуж улице западно од комплекса цевовод ПЕ ДН200мм.

За потребе комплекса планира се цевовод дуж централне пешачке стазе на који ће се прикључити планирани садржаји (чесме, систем за заливање травнатих површина, санитарни чвор). Траса цевовода је на хоризонталном одстојању од 0,5м у односу на северну регулацију стазе. Прикључак на цевовод ПЕ ДН110мм у Француској улици.

Дужина планираног цевовода износи 171м.

6.6. Канализациона мрежа

Планирана је канализација за употребљене воде дуж осовине централне пешачке стазе, са прикључком на постојећу мрежу у приступној улици са западне стране комплекса. Атмосферске воде са поплочаних површина одвести у зеленило у оквиру комплекса. Забрањено је упуштање атмосферских вода у канализацију за употребљене воде.

Укупна дужина планиране канализације за употребљене воде износи 134м.

7. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ПО ЦЕЛИНАМА И ЗОНАМА

7.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

7.1.1. Целине и зоне одређене планским документом

Подручје обухваћено Планом обухвата две подцелине:

Подцелина А – меморијални парк;

Подцелина Б – парковска површина.

Подцелина А

На основу анализе урбанистичке документације, основних циљева уређења и изградње обухваћеног простора и анализе постојећег стања (природни услови, карактеристике терена, власничка структура земљишта и постојећа парцелација, стање саобраћаја), одређен је одговарајући тип и карактер меморијалног парка.

Предлаже се обједињавање простора меморијалног парка – ограда комплекса би се поклапала са границом захвата плана. Поред специфичних спомен-обележја појединих нација, планира се појава и заједничких садржаја:

- обликовање главног улаза у комплекс са источне стране,
- заједничка спомен капела,
- у правцу постојеће западне ограде енглеског гробља планирати лапидаријум, формиран од сачуваних остатака надгробних плоча српских војника.

Подцелина Б

- простор(и) за јавно окупљање посетилаца, адекватно уређен: попличан, озелењен, опремљен урбаним мобилијаром (клубе, канте за смеће, чесме, осветљење, јавни тоалет и сл.).

- природан нагиб терена у парковској површини погодује формирању простора амфитеатра. Степенике амфитеатра, искористити за уметање травнатих површина и повезивање са околним зеленилом. За време одржавања музичких и сценских наступа, са очекиваном већом посетом, амфитеатар ће служити као простор за публику, па се не планира висока вегетација.

- парковска површина у средишњем и западном делу комплекса са очувањем квалитетних примера постојећег високог растиња. У оквиру овог простора пратити природну конфигурацију терена, која својим нивоима може појачати меморијални карактер целокупног подручја. Осим амфитеатралног простора, не планирају се објекти трајног карактера. Неопходно је створити засену и одморишта за старије посетиоце, формирањем групација високог дрвећа, дрвореда и различитих типова пергола. По ободу комплекса планира се зелени заштитни појас.

- планирати алтернативни улаз (излаз) у комплекс са западне стране, преко парковске површине.

Просторна организација садржаја и партерно решење унутар комплекса меморијалног парка треба да симболизују карактер хришћанског православног гробља.

7.1.2. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре

7.1.2.1. Уређење површина јавне намене

Земљиште унутар комплекса представља градско грађевинско земљиште јавне намене.

Регулационе линије (комплекса, одн. саобраћајница ван захвата плана) које одвајају различите јавне намене, дефинисане су координатама Y и X и приказане су на графичком приказу бр. 04 "Површине јавне и остале намене".

7.1.2.2. Уређење слободних и зелених површина

У складу са општом концепцијом организације уређења и коришћења простора у комплексу, овим планом се дефинише и разрађује садржај намењен меморијалном парку, одн. парковској површини меморијалног парка. Планирати да се цео комплекс гробља од околног простора одвоји ободним зеленим заштитним појасом, сачињеним од групација лишћара, четинара и високог шибља. Сачувати одговарајући проценат уређених зелених површина и високо зеленило (постојеће уређене зелене површине и појединачна стабла вредног високог зеленила), не угрожавајући постојећа или могућа гробна места. Највећи проценат заступљене вегетације треба формирати у континуитету и повезати са ободним, зеленим заштитним појасом. Обавезно је перманентно одржавати ниво комуналне хигијене на подручју Плана, односно одредити стални надзор и одржавање.

Декоративно партерно уређење – декоративна хортикултурна обрада планира се на делу око главног улаза, уз главну пешачку комуникацију правцем исток-запад, спомен-обележја, лапидаријума и око проширења у парковској површини.

Алеја треба да се формира уз главну стазу и лапидаријум. Алеју, осим високог и обликованог дрвећа, треба да прати и декоративно партерно зеленило, посебно поплочавање и потребан мобилијар. Споредне стазе треба такође да садрже зелене правце-дрвореде састављене од декоративног, посебно обликованог литопадног и четинарског ниског дрвећа и шибља.

У оквиру подручја плана су јавне зелене површине и решавање су према просторно-функционалним могућностима и усклађене су са наменом меморијалног парка.

Избор садног материјала извршити према владајућим условима средине и уклопити га у амбијент и карактер, тј. намену простора.

Планирани и предвиђени простор за заштитни појас формирати од адекватних лишћарских и четинарских врста (високе, средње и партерне вегетације).

Нивелационо-регулационим решењем терена и системом попречних и подужних падова на стазама и платоима, помоћу ригола и сливника, атмосферску воду одвести до кишне канализације или на слободне зелене површине.

Засаде у заштитном појасу подићи тако, да не ометају прегледност и не угрожавају безбедност. Зелене насаде пажљиво планирати, тако да имају високу биолошку, функционалну и естетску вредност и омогућити кретање хендикепираним и инвалидним лицима на свим пешачким стазама и прилазима.

При пројектовању високог растиња, у оквиру урбанистичких подцелина, водиће се рачуна о избору садног материјала. Жбунасте врсте средњег раста као и покривачи тла, не предвиђају се на пешачким укрштајима и унутрашњим кривинама да би се омогућила добра видљивост и контрола комплекса у време коришћења.

При избору врста водиће се рачуна да су најмање захтевне у односу на услове средине.

У складу са Законом о подизању и одржавању зелених површина са биолошком основом по значају на подручју Плана, концепција пејзажног решења је условљена карактером

и наменом овог простора, а посебну пажњу треба обратити на зелене површине које се налазе дуж главних пешачких комуникација.

У оквиру јавних зелених површина није дозвољена изградња ни постављање привремених или сталних објеката који нису у складу са правилима овог плана, нити било каква интервенција у простору која није у складу са функцијом јавног зеленила и која нарушава еколошке, естетске и амбијенталне вредности јавног простора.

Јавни зелени простор обликовати решењем, уз примену појединачних садница високе зимзелене и листопадне вегетације, украсним и цветним формама шибља, пузавица, перена и партерног травњака и ускладити их са постојећом задржаном високом вегетацијом. Пешачке стазе, алеје и платое поплочати квалитетним, декоративним застором за покривање стаза, затим, поставити рампе одговарајућих нагиба за лакше кретање инвалидних и хендикепираних лица, уз могућност примене вртних елемената - чесма, фонтана, скулптура (где је то могуће), као и одговарајући мобилијар за седење, корпе за отпатке, осветљење (канделабре).

Листопадне врсте које се могу користити за озелењавање су: *Quercus rubra*, *Acer campestre*, *Acer platanoides* "Globosa", *Carpinus betulus* "Fastigiata", *Tilia cordata*, *Betula verucosa* и др.

А од зимзелених врста за озелењавање користити: *Pinus nigra*, *Picea excelsa*, *Cedrus deodara*, *Abies alba*, *Thuja orientalis* и др., а од жбунастих: *Berberis thunbergi*, *Juniperus horizontalis*, *Cotoneaster sp.*, *Spiraea sp.* и друге.

Предност над бетонским елементима имају растер елементи од рециклирајућих полиетиленских материјала. Отвори за саднице дрвореда су ширине 0,75-1 m, у равни са котом подлоге, уоквирени одговарајућим ивичњацима, покривени решеткастим заштитницима од ливеног гвожђа или застором од крупније ризле.

Богати зелени засади знатно ће обогатити композицију комплекса.

Отворени травни простори биће допуњени алејном садњом дрвећа и шибља, различитим по величини - жбунасте групе и солитерни примерци биљака.

Композиције зеленила изоловаће меморијални парк од извора прашине, гасова и буке, и биће идеална заштита од ветра и претерано јаког сунца у летњем периоду.

У вези са овим не треба допустити уситњавање зелених површина и њихову оптерећеност већим бројем врста дрвећа и шибља.

Заштитни појас зеленила

Заштитни појас зеленила по функционалном садржају и карактеру у простору треба надовезати на зеленило меморијалног парка.

Решење на коме се базира појас заштитног зеленила је заштита унутрашњег простора који је намењен меморијалном парку.

Простор озеленити комбиновано дрворедима у непрекинутом низу и шибљем висине 2-3 m које у простору може заузимати и већу ширину. Такође, у обзир се може узети и густа садња живе оgrade. Изабрати дендро врсте које су се дугогодишњом експлоатацијом показале као отпорне на изразито загађен ваздух, које добро упијају отровне честице и нису захтевне у погледу одржавања и квалитета земљишног супстрата. Требало би да буду отпорне на биљне болести и штеточине, да имају правилан хабитус и пуне, густе крошње и да не изазивају алергијске реакције код локалног становништва у периоду цветања и плононошења.

Простор за одлагање смећа и сувог цвећа

За скупљање отпада поставити судове, контејнере, на локацијама одређеним пројектом уређења слободних површина. Код простора за одлагање смећа и сувог цвећа, треба планирати хидрант за одржавање хигијене околног простора, као и високо густо зеленило како би овај простор одвојили од суседних намена унутар гробља.

Уз простор депоније такође је потребно планирати и мањи приземни објекат за одлагање алата и остале опреме потребне за одржавање меморијалног парка.

7.1.2.3. Правила грађења инфраструктурних мрежа и објеката и услови прикључивања

7.1.2.3.1. Општи услови изградње

Све инфраструктурне мреже налазиће се у регулационом појасу саобраћајница са распоредом који је дефинисан планом сваке инфраструктурне мреже. Промена положаја инфраструктурних мрежа у регулационом профилу саобраћајнице се дозвољава у случајевима када је то неопходно због ситуације на терену, и не сматра се изменом Плана, уз поштовање важећих техничких услова о дозвољеним растојањима код паралелног полагања и укрштања инфраструктурних водова. Дозвољено је вршити реконструкцију и санацију постојећих инфраструктурних инсталација истим или већим пречницима (капацитетима), у зависности од потреба, али по постојећим трасама.

Могуће је полагање инфраструктурних мрежа кроз земљиште осталих намена због услова прикључења објеката, а уз сагласност власника (корисника) земљишта о праву службености пролаза.

7.1.2.3.2. Електроенергетска мрежа

Полагање прикључни кабловских водова 0,4 kV вршити у простору интерних саобраћајница у комплексу.

Димензија рова за полагање електроенергетских водова (0,4 kV) је: ширина 0,4 - 0,6 м и дубине 0,8 - 1,0 м.

7.1.2.3.3. Водоводна мрежа

Врста и класа цевног материјала за водоводну мрежу који ће бити уграђен, треба да испуни све потребне услове у погледу очувања физичких и хемијских карактеристика воде, притиска у цевоводу и његове заштите од спољних утицаја, како у току самог полагања и монтаже, тако и у току експлоатације.

Минимална дебљина надслоја земље изнад горње ивице цеви не сме бити мања од 1,0м.

Хидранте поставити према Правилнику о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара.

Прикључивање објеката на водоводну мрежу вршиће ЈКП за водовод и канализацију "Наиссус" Ниш.

7.1.2.3.4. Канализациона мрежа

Избор грађевинског материјала од кога су начињене цеви, пад цевовода и остале техничке карактеристике, препушта се пројектанту на основу хидрауличног прорачуна.

За контролу рада канализације и могућност благовремене интервенције на месту вертикалног прелома цевовода, на месту промене хоризонталног правца пружања цевовода и на месту улива бочног огранка, предвидети ревизионе силазе.

Радове око ископа рова, разупирања зидова рова, полагања и међусобног повезивања цеви, затрпавања цевовода и рова песком и ископаним материјалом, испитивања цевовода и пуштања у рад, извршити на основу важећих техничких прописа и услова за ову врсту радова и инсталација.

Забрањено је прикључивање атмосферских вода у канализацију за употребљене воде.

Прикључивање објеката вршиће ЈКП за водовод и канализацију "Наиссус" Ниш.

7.1.3. Попис објеката за које се пре обнове или реконструкције морају изградити конзерваторски или други услови

Реализација и обједињавање садржаја меморијалног парка могућа је само након детаљног истраживања ужег (подручје Плана) и ширег подручја (комплекс зграда вишепородичног становања).

На подручју обухваћеном границама Плана детаљне регулације налазе се проглашене културне вредности - Војно гробље британског Комонвелта (1985) и Српско ратно гробље (1989).

Завод за заштиту споменика културе Ниш, на основу члана 104 Закона о културним добрима (Службени гласник РС бр. 71/94) и члана 131 Закона о општем управном поступку (Службени лист СРЈ бр. 33/97 и 31/01) а у вези са чланом 100. Закона о културним добрима утврђује услове за предузимање мера техничке заштите.

Мере техничке заштите на ревитализацији комплекса Војничког гробља на Делијском Вису у Нишу, могу се предузимати под следећим условима:

- извести санационе и конзерваторско рестаураторске радове на свим оштећеним елементима архитектуре костурнице српских војника;
- извести санационе и конзерваторско рестаураторске радове на спомен пирамиди подигнутој аустроугарско-немачким војницима;
- регулисати имовинско правне односе, а потом спровести истраживања на слободној парцели која се са западне стране ослања на ограду српско-немачког и енглеског гробља са циљем утврђивања да ли и колико гробова постоји на њој. На предметној локацији су уочљиви остаци надгробних белега. Предметна локација свакако представља интегрални део Војничког гробља (исто је захватало много шири простор – највећи део простора на коме је подигнут комплекс колективног становања), те је убудуће треба тако и третирати, оградити и интегрисати у већ заштићени простор. Њена обрада и финално уређење у директној су зависности од резултата истраживања и простирања евентуалних гробова;
- слободне површине третирати парковски и у том смислу их обработити, ниским и високим растињем и створити услове за њихово перманентно одржавање (заливање, кошење).

7.1.4. Стратешка процена утицаја планског документа на животну средину.

Управа за планирање и изградњу, у складу са чл. 9. став 3. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04), а на основу карактеристика Плана и анализе критеријума садржаних у Прилогу I Закона о стратешкој процени утицаја које је израдило ЈП Завод за урбанизам Ниш, донела је решење о неприступању изради стратешке процене утицаја на животну средину Плана, број _____ дана 13.11.2009. године.

7.1.5. Општи и посебни услови и мере заштите живота и здравља људи и заштите од пожара, елементарних непогода, техничко-технолошких несрећа и ратних дејстава

7.1.5.1 Заштита од пожара

Ради заштите од пожара објекти морају бити реализовани према одговарајућим техничким противпожарним прописима, стандардима и нормативима:

- објекти морају бити реализовани у складу са Законом о заштити од пожара ("Сл. гласник СРС", бр. 37/88 и 48/94);
- објекти морају бити изведени у складу са Законом о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима ("Сл. гласник СРС", бр. 44/77, 45/84 и 18/89);

- објектима мора бити обезбеђен приступ за ватрогасна возила у складу са Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређење платоа за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара ("Сл. лист СРЈ", бр. 8/95);
- предвидети хидрантску мрежу према Правилнику о техничким нормативима за спољну и унутрашњу хидрантску мрежу за гашење пожара ("Службени лист СФРЈ", бр. 30/91);
- реализовати објекте у складу са Одлуком о плану заштите од пожара општине Ниш ("Међуопштински сл. лист", бр. 18/83);
- објекти морају бити реализовани у складу са Правилником о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона ("Службени лист СФРЈ", бр. 53 и 54/88 и 28/95) и Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ", 11/96);
- уколико се планира изградња електроенергетских објеката и постројења, исти морају бити реализовани у складу са Правилником о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара ("Службени лист СФРЈ", бр. 87/93), Правилником о техничким нормативима за заштиту нисконапонских мрежа и припадајућих трафостаница ("Службени лист СФРЈ", бр. 13/78) и Правилником о изменама и допунама техничких норматива за заштиту нисконапонских мрежа и припадајућих трафостаница ("Службени лист СФРЈ", бр. број 37/95);
- обезбедити потребну отпорност на пожар конструкције објекта (зидова, међуспратне таванице, челичних елемената...), сходно ЈУС У.Ј1 240,
- предвидети поделу објеката у пожарне сегменте и секторе, поједине просторије посебно пожарно издвојити (технички блок, вентилационе коморе, електроенергетски блок, машинске просторије лифта, посебне специфичне просторије, просторије са стабилним инсталацијама за гашење пожара, магацине, администрацију и сл.),
- реализовати објекте у складу са техничким препорукама ЈУС ТП 21:2003,
- предвидети употребу материјала и опреме за коју се могу обезбедити извештаји и атестна документација домаћих акредитованих лабораторија и овлашћених институција за издавање атеста,
- применити одредбе Правилника о техничким нормативима за пројектовање и извођење завршних радова у грађевинарству ("Сл. лист СФРЈ", број 21/90),
- обезбедити сигурну евакуацију употребом негоривих материјала (ЈУС У.Ј1.050) у обради ентеријера и конструкцијом одговарајуће отпорности на пожар, постављањем врата са одговарајућим смером и начином отварања.

7.1.5.2. Урбанистичке мере за заштиту од елементарних непогода и ратних дејстава

- Склоништа морају бити испројектована у свему према одредбама Правилника о техничким нормативима за склоништа ("Сл. лист СФРЈ" бр. 55/83) и другим важећим прописима и стандардима.
- За објекте који се реконструишу, дограђују, надграђују или адаптирају инвеститор је у обавези да изврши уплату надокнаде у висини од 2% од укупне грађевинске вредности објеката у корист Јавног предузећа за склоништа – Београд, а на име трошкова за изградњу и одржавање јавних и блоковских склоништа.

7.1.6. Посебни услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом, у складу са стандардима приступачности

У току разраде и спровођења Плана применити одредбе Правилника о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица ("Службени гласник РС", бр. 18/97).

У складу са стандардима приступачности осигурати услове за несметано кретање и приступ особама за инвалидитетом, деци и старијим особама на следећи начин:

- на свим пешачким прелазима висинску разлику између тротоара и коловоза неутралисати обарањем ивичњака;
- у оквиру сваког паркиралишта или гараже обавезно предвидети резервацију и обележављање паркинг места за управно паркирање возила инвалида у складу са стандардом ЈУС У.А9.204.
- минималне ширине рампи за приступ објектима морају бити 90цм, а нагиб од 1:20 (5%) до 1:12 (8%).

7.1.7. Биланс површина

Табела 4: Намена површина

Подцелина	Намена површина	Површина (ha)	Учешће (%)
	Површина плана	1.24	100%
А	Меморијални парк	0.44	35.5
Б	Парковска површина	0.80	64.5

Табела 5 Максимални степен заузетости за подручје плана

Изведени урбанистички параметри за подручје плана	
Максималан број корисника меморијалног парка	100
Макс. степен заузетости (подцелина А) Макс. степен изграђености	max 20% max 0.2
Макс. степен заузетости (подцелина Б) Макс. степен изграђености	max 5% max 0.05

7.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

7.2.1. Правила грађења у оквиру подцелине А (меморијални парк)

7.2.1.1. Намена и начин коришћења парцеле

Подцелина А је предвиђена за садржаје меморијалног карактера. Налази се у источном делу плана између ул. Француске са истока, ул. Вељка Петровића са југа, ул. Милунке Савић са севера и подцелине Б са запада.

Поред постојећих садржаја меморијалног карактера које чине:

- енглеско спомен-обележје;
- српско спомен обележје и
- спомен пирамида аустро-угарско-немачким војницима,

дозвољено је формирање **лапидаријума** на западној страни подцелине А од сачуваних остатака надгробних белега и заједничке **спомен капеле**. Планирану спомен-капелу у оквиру подцелине А, изградити од савремених, лаких материјала (пластике, лаке челичне конструкције, лаког бетона и сл.). Поред капеле, у овој подцелини нису планирани други објекти трајног карактера.

7.2.1.2. Положај објеката у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Грађевинска линија (ГЛ) је дефинисана у односу на регулациону линију (ограда комплекса), како је приказано на графичком приказу "Саобраћај са регулацијом, нивелацијом и аналитичко-геодетским елементима" (лист бр. 6).

7.2.1.3. Највећи дозвољени индекси заузетости и индекси изграђености

- Степен заузетости парцеле не може бити већи од 0,2;
- Степен изграђености парцеле не може бити већи од 0,2.

7.2.1.4. Највећа дозвољена спратност и висина објеката

Максимална спратност објекта спомен капеле (као и други параметри) биће одређена архитектонско-урбанистичким конкурсом.

7.2.1.5. Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На истој грађевинској парцели могућа је изградња допунских објеката, односно објеката у функцији меморијалног парка (портирница, санитарни чвор, остава и сл.).

НАПОМЕНА: За изградњу у овој целини потребно је изградити урбанистички пројекат за урбанистичко-архитектонску разраду појединачне локације.

7.2.2. Правила грађења у оквиру подцелине Б (парковска површина)

7.2.2.1. Намена и начин коришћења парцеле

Подцелина Б се налази у западном делу плана и належе на улицу Милунке Савић са севера, ул. Вељка Петровића са југа, источне регулације пешачке комуникације са запада и подцелину А са истока.

Партерне површине (платои, главни улаз, излаз, пешачке стазе) треба да испуњавају поред функционалних захтева (одговарајуће падове, техничке карактеристике подлога стаза) и естетске и да представљају добро укомпоноване целине.

То се, пре свега, односи на избор одговарајућих материјала за обраду партера (асфалт, различите врсте плоча, бетонски елементи ивичњаци), урбани мобилијар (клупе, ограде, стубићи, корпе за смеће, информационе табле и стубови), али и на пратеће садржаје којима се обогаћује простор (обележја, чесме).

Планирају се, поред употребе асфалта, различите врсте поплочавања. Велики значај треба посветити колоритном обликовању и структури материјала. Један од материјала који се најбоље комбинује са земљом и зеленилом, је камен. Планирају се и други савремени материјали, као што су префабриковане плоче, блокови од бетона, опекарски производи и бордуре од облутака.

Значајан елемент у решавању партерних површина су и облици сливника.

За изградњу отвореног простора амфитеатра искористити природан пад терена. Степенице (седишта) простора амфитеатра, урадити у комбинацији са травнатим тракама ради обједињавања са околном парковском површином.

НАПОМЕНА: За изградњу и уређење ове подцелине потребно је изградити урбанистички пројекат за урбанистичко-архитектонску разраду појединачне локације.

7.3. Остала правила уређења и грађења на нивоу комплекса меморијалног парка

Ради једнообразног уређења целог комплекса, планира се следеће:

- ограду комплекса уједначити (за обе подцелине);
- извршити детаљна истраживања материјалних остатака подцелине Б и ширег окружења пре реализације плана;
- у подцелини Б (парковска површина) извршити рашчишћавање самоникле вегетације, сачувати вредна стабла високог зеленила у оквиру предвиђених зелених површина и уклопити их са планираним уређењем зелених површина;
- одредити стални надзор и одржавање.

8. ЕКОНОМСКА АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА УЛАГАЊА ИЗ ЈАВНОГ СЕКТОРА

1. Откуп земљишта

	Површина (м ²)	цена (€/м ²)	€
Подцелина А	4400	50	220.000,00
Подцелина Б	8000	50	400.000,00
УКУПНО			620.000,00

2. Изградња инфраструктурних мрежа

Изградња водоводне мреже у дужини од 171m	сса	6.840,00 €
Изградња канализационе мреже за употребљене воде у дужини од 134 m	сса	5.360,00 €
Изградња инсталације осветљења комплекса	сса	3.200,00 €
Изградња прикључне мреже 0,4 kV	сса	1.500,00 €
УКУПНО		16.900,00 €

3. Изградња спомен капеле

	Површина (м ²)	цена (€/м ²)	€
Спомен капела	макс. 40	350	= 14.000,00

4. Изградња амфитеатра

	Површина (м ²)	цена (€/м ²)	€
Амфитеатар	макс. 500	350	= 175.000,00

5. Уређење и одржавање зелених површина

	Површина (м ²)	цена (€/м ²)	€
Оснивање зеленила (једнократно)	10 000	2,78	= 27.805,00
Одржавање	10 000	0,69	= 6.950,55
УКУПНО			34.745,55

УКУПНО 860.645,55 €

односно 860.645,55x100=86.064.555,00дин.

НАПОМЕНА: Цена је прерачуната у динарску противвредност по средњем курсу динара од 100динара=1€ (дана 25. 03.2010. године).

9. ЛОКАЦИЈЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ПРЕДВИЂЕНА ИЗРАДА УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Израда урбанистичког пројекта за урбанистичко-архитектонско обликовање површина јавне намене предвиђена је за подцелине А и Б – меморијално-парковског карактера са претходно описаним садржајима. Пожељно је обједињавање поменутих подцелина, повезивање садржаја и ограђивање у границама читавог комплекса.

10. ГРАФИЧКИ ДЕО ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

Графички део Плана детаљне регулације састоји се из графичких приказа постојећег стања и графичких приказа планираног стања.

Графички прикази постојећег стања:

лист 1: Катастарско-геодетска подлога са границом захвата	1 : 1000
лист 2: Извод из ГП-а.....	1 : 10000
лист 3: Анализа постојећег стања.....	1 : 1000

Графички прикази планираног стања:

лист 4: Подела простора на посебне целине и зоне	1 : 1000
лист 5: Намена површина	1 : 1000
лист 6: Површине јавне и остале намене	1 : 500
лист 7: Саобраћај са регулацијом, нивелацијом и аналитичко-геодетским елементима	1 : 500
лист 8: Уређење слободних и зелених површина	1 : 1000
лист 9: Мреже и објекти инфраструктуре – Водовод и канализација.....	1 : 1000
лист 10: Мреже и објекти инфраструктуре – Електроенергетика и топлотвод.....	1 : 1000

В. ДОКУМЕНТАЦИОНИ ДЕО

Документациони део Плана садржи:

1. Одлуку и Програм за израду Плана детаљне регулације;
2. Условне и документацију надлежних институција:
  1. Завод за заштиту споменика културе Ниш, бр. 557/2 од 10.06.2009. године;
  2. Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Југоисток“ д.о.о. Ниш, бр. 22769/1 од 05.08.2009. године;
  3. Министарства одбране - Управе за ванредне ситуације - Одељења за ванредне ситуације града Ниша, бр.82-3-173/2009-5/02 од 11.08.2009. године;
  4. ЈКП за водовод и канализацију "Naissus", бр. 7229/2 од 20.08.2009. године;
  5. Министарства одбране РС - Сектора за материјалне ресурсе - Управе за инфраструктуру, бр. 2957-3 од 31.08.2009. године;
  6. Завод за заштиту природе Србије, бр. 03/169/2 од 23.09.2009. године.
3. Документацију и податке о обављеној стручној контроли и јавном увиду;
4. Образложење плана са ставом обрађивача и Комисије о достављеним примедбама на план.
5. Критеријуме за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја Плана на животну средину.

Г. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

План је израђен у аналогном и дигиталном облику за: Управу за планирање и изградњу, Архив града Ниша, Дирекцију за изградњу града Ниша, Министарство животне средине и просторног планирања, Републички геодетски завод и Завод за урбанизам Ниш.

План детаљне регулације ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Ниша", а објављује се и у електронском облику и доступан је путем интернета.

БРОЈ: _____

НИШ, _____ . год.

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

**Председник,
Проф. др Миле Илић**